

August 2014

Notat om nye regler for sikker montage af stillads

1) Kort baggrund for notatet:

Fra 1. Juni 2014 kræver Arbejdstilsynet at der skal være fuldt fysisk sikring mod nedstyrtning ved opstilling, ændring og nedtagning af stilladser.

Stilladsbranchen har store problemer med at leve op til Arbejdstilsynets krav. Reelt betyder det at stilladsfirmaer og stilladsmontører hver dag udfører ulovligheder og risikerer bøder fra Arbejdstilsynet. Der er 2 væsentlige årsager til problemerne;

- 1) Leverandørerne/producenterne har ikke udviklet grej, som kan løse problemet. Ligeledes har de ikke lavet nye opstillingsvejledninger, som beskriver de nye montagemetoder.
- 2) Resten af Europa har endnu ikke indført de nye skærpede regler i praksis. Derfor er producenterne ikke klar med løsninger – hverken i resten af Europa eller i Danmark

Løsning:

- 1) Reglerne for stilladsmontage skal harmoniseres med vores nabolande, især Tyskland, Storbritannien og Sverige som også ligger os nærmest i fortolkning af et godt og sikkert arbejdsmiljø.
- 2) Vi fortsætter med at montere stilladser efter reglerne fra 2011 – 2013, indtil producenterne er klar med løsninger.
- 3) Arbejdstilsynet aftaler med parterne en køreplan for dette.

2) Historik:

Stilladsbranchen har gjort en kæmpeindsats de sidste 20 år for at forbedre arbejdsmiljøet – både hvad angår sikkerhed og sundhed

- I 1994 besluttede branchen at lave en 2-årig uddannelse, med 26 ugers kurser. Samtidig med dette besluttede samfundet at minimumskravet til stilladsuddannelse skal være et 3 ugers kursus
- I 2006 vedtog branchen en ambitiøs 3-årig handleplan mod nedslidning. Denne plan har efter vores mening minimeret nedslidningen med op til 30 % for den enkelte medarbejder. Arbejdsgiverne måtte investere store beløb i tekniske hjælpemidler for at leve op til planen. Fra 100.000 – 250.000 pr. medarbejder
- I 2009 aftalte branchen sammen med 3F og Dansk Byggeri at alle nye stilladsmontører skal gennemgå den 2-årige stilladsuddannelse. Det sikrer det højeste uddannelsesniveau for stilladsmontører i hele Europa. Samtidig har det betydet at ancienniteten i branchen stiger hurtigt.
- Det høje uddannelsesniveau har resulteret i færre ulykker i den professionelle stilladsbranche.
- I 2010 aftalte parterne og Arbejdstilsynet en handleplan, som frem mod 2014 skulle sikre fuld sikkerhed ved stilladsmontage.
- Branchen har forgæves forsøgt at få leverandørerne med på denne handleplan
- Branchen er gået aktivt ind i Ministerens "Knæk kurven"-kampagne.

- Stilladsvirksomhederne og Stilladssektionen har siden 2013 været i gang med at certificere stilladsvirksomhederne, for på den måde at sætte standarden endnu højere i den professionelle stilladsbranche.

3) Det gør vi også:

Alle nye i den professionelle stilladsbranche får den 2-årige stilladsuddannelse. Gennem de sidste 20 år har der ikke været en eneste faldulykke ved almindelig stilladsmontage – uddannelsen virker.

Branchen har et højt kvalitetsniveau, som sikrer et godt arbejdsmiljø for de øvrige håndværkere i byggebranchen.

Branchen arbejder på yderligere at nedbringe nedslidningen af stilladsmontører.

Branchen rekrutterer fra et bredt spekter af arbejdsmarkedet. Selvfølgelig ansættes der fra andre brancher. Men der ydes en stor social indsats. Der skelnes ikke til om det er socialt udsatte, tidligere misbrugere, tidligere kriminelle eller udenlandske lønmodtagere. Efter en kort indslusning bliver de nye ansat i et regulært job og efter 3 måneder tilbydes de uddannelsen.

4) Hvor står vi nu:

Som det ses har stilladsbranchen på få år skabt store resultater i kraft af handleplaner og uddannelse.

Branchen står nu med nogle nye regler for sikker stilladsmontage, som vi ikke kan leve op til. Stilladsvirksomhederne og stilladsmontørerne har en følelse af at de går på arbejde og ikke udfører lovligt arbejde. Kort sagt er der dagligt en risiko for at både virksomheder og medarbejdere får påbud fra Arbejdstilsynet og dermed også bøder.

Vi står med 4 problemer/ udfordringer:

- Leverandørerne og importørerne af stilladsgrej har overhovedet ikke levet op til handleplanen. De skulle allerede i 2012 have nye vejledninger og nye montage metoder parat. Dette er ikke sket. Leverandørerne har det problem at Danmark er det eneste EU-land som håndhæver "Fuld sikkerhed ved stilladsmontage" og der er derfor ikke et marked i de øvrige lande for dette
- Stilladsmontørerne kan ikke sikres ved hjælp af sele og line og yo-yo'er. Penduleffekten ved et eventuelt fald er alt for stor og der er reelt ikke nogen sikkerhed.
- Der kan bruges et midlertidigt opskydeligt rækværk, således at montørerne er sikre når de kommer op. Disse rækværker er imidlertid tunge at montere og vil give yderligere skulderskader. De nuværende løsninger har kun en håndliste (og ikke en knæliste) og vi er derfor i tvivl om dette kan betragtes som "fuld sikkerhed". Tilføjes knælisten vil dette øge belastningen på skulderen.
- Der kan bruges et integreret opskydeligt rækværk, således at der ikke skal bruges 2 gange rækværk. Denne løsning findes imidlertid kun i enkelte systemer og kræver en voldsom investering for den enkelte virksomhed

5) Hvad ønsker vi:

Vi ønsker at udskyde håndhævelsen af regelsættet. Det mener vi kan gøres på følgende vis:

- Håndhævelsen og fortolkningen af reglerne skal harmoniseres med vores nabolande, især Tyskland, Storbritannien og Sverige, som også ligger Danmark nærmest i fortolkning af et godt og sikkert arbejdsmiljø. Udmøntningen af reglerne skal følge resten af EU.
- Flere danske stilladsvirksomheder afprøver opskydelige rækværker og andre er i gang med at udvikle nye typer af rækværker og helt andre løsninger. Denne udvikling er kostbar, men fortsætter selvfølgelig.
- Branchen skal pålægges at lave handleplaner, både for hele branchen og for den enkelte virksomhed. En udsættelse skal ikke være en sovepude for de enkelte virksomheder og stilladsmontører.
- Arbejdstilsynet skal pålægge leverandørerne at udarbejde brugbare løsninger og brugbare vejledninger for sikker montage, således at det ikke bliver den enkelte virksomhed, der skal opfinde hovsa-løsninger og dermed en risiko for fejlinvesteringer.

Løsningen er efter vores mening at vi forlænger og justerer handleplanen fra 2010. Den har virket hidtil og har givet gode resultater.